

CONSTITUȚIA REPUBLICII MOLDOVA
(extras)

Capitolul V
PREȘEDINTELE REPUBLICII MOLDOVA

Articolul 77

Președintele Republicii Moldova, șeful statului

- (1) Președintele Republicii Moldova este șeful statului.
- (2) Președintele Republicii Moldova reprezintă statul și este garantul suveranității, independenței naționale, al unității și integrității teritoriale a țării.

Articolul 78

Alegerea Președintelui

- (1) Președintele Republicii Moldova este ales de Parlament prin vot secret.
 - (2) Poate fi ales Președinte al Republicii Moldova cetățeanul cu drept de vot care are 40 de ani împliniți, a locuit sau locuiește permanent pe teritoriul Republicii Moldova nu mai puțin de 10 ani și posedă limba de stat.
 - (3) Este ales candidatul care a obținut votul a trei cincimi din numărul deputaților aleși. Dacă nici un candidat nu a întrunit numărul necesar de voturi, se organizează al doilea tur de scrutin între primii doi candidați stabiliți în ordinea numărului descrescător de voturi obținute în primul tur.
 - (4) Dacă și în turul al doilea nici un candidat nu va întruni numărul necesar de voturi, se organizează alegeri repetate.
 - (5) Dacă și după alegerile repetate Președintele Republicii Moldova nu va fi ales, Președintele în exercițiu dizolvă Parlamentul și stabilește data alegerilor în noul Parlament.
 - (6) Procedura de alegere a Președintelui Republicii Moldova este stabilită prin lege organică.
- Notă: prevederile al.(1); al.(3); al.(4); al.(5) din LP1115-XIV din 05.07.00 declarate neconstituționale prin HCC7 din 04.03.16, MO59-67/18.03.16 art.10; în vigoare 04.03.16 [Art.78 în redacția LP1115-XIV din 05.07.00, MO88-90/28.07.00 art.661; al.(3) divine al.(4)]*

Articolul 79

Validarea mandatului și depunerea jurământului

- (1) Rezultatul alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova este validat de Curtea Constituțională.
- (2) Candidatul a cărui alegere a fost validată depune în fața Parlamentului și a Curții Constituționale, cel târziu la 45 de zile după alegeri, următorul jurământ:
"Jur să-mi dăruiesc toată puterea și priceperea propășirii Republicii Moldova, să respect Constituția și legile țării, să apăr democrația, drepturile și libertățile fundamentale ale omului, suveranitatea, independența, unitatea și integritatea teritorială a Moldovei".

Articolul 80

Durata mandatului

- (1) Mandatul Președintelui Republicii Moldova durează 4 ani și se exercită de la data depunerii jurământului.
- (2) Președintele Republicii Moldova își exercită mandatul pînă la depunerea jurământului de către Președintele nou ales.
- (3) Mandatul Președintelui Republicii Moldova poate fi prelungit, prin lege organică, în caz de război sau de catastrofă.
- (4) Nici o persoană nu poate îndeplini funcția de Președinte al Republicii Moldova decît pentru cel mult două mandate consecutive.

[Art.80 al.(4) introdus prin LP1115-XIV din 05.07.00, MO88-90/28.07.00 art.661]

Articolul 81

Incompatibilități și imunități

- (1) Calitatea de Președinte al Republicii Moldova este incompatibilă cu exercitarea oricărei alte funcții retribuite.
- (2) Președintele Republicii Moldova se bucură de imunitate. El nu poate fi tras la răspundere juridică pentru opiniile exprimate în exercitarea mandatului.
- (3) Parlamentul poate hotărî punerea sub acuzare a Președintelui Republicii Moldova, cu votul a cel puțin două treimi din numărul deputaților aleși, în cazul în care săvîrșește o infracțiune. Competența de judecată aparține Curții Supreme de Justiție, în condițiile legii. Președintele este demis de drept la data rămîinerii definitive a sentinței de condamnare.

[Art.82 exclus prin LP1115-XIV din 05.07.00, MO88-90/28.07.00 art.661]

[Art.83 exclus prin LP1115-XIV din 05.07.00, MO88-90/28.07.00 art.661]

Articolul 84

Mesaje

- (1) Președintele Republicii Moldova poate lua parte la lucrările Parlamentului.
- (2) Președintele Republicii Moldova adresează Parlamentului mesaje cu privire la principalele probleme ale națiunii.

Articolul 85

Dizolvarea Parlamentului

- (1) În cazul imposibilității formării Guvernului sau al blocării procedurii de adoptare a legilor timp de 3 luni, Președintele Republicii Moldova, după consultarea fracțiunilor parlamentare, poate să dizolve Parlamentul.
- (2) Parlamentul poate fi dizolvat, dacă nu a acceptat votul de încredere pentru formarea Guvernului, în termen de 45 de zile de la prima solicitare și numai după respingerea a cel puțin două solicitări de investitură.
- (3) În cursul unui an, Parlamentul poate fi dizolvat o singură dată.
- (4) Parlamentul nu poate fi dizolvat în ultimele 6 luni ale mandatului Președintelui Republicii Moldova, cu excepția cazului prevăzut la articolul 78 alineatul (5), și nici în timpul stării de urgență, de asediu sau de război.

Notă: la alin. (4) sintagma ", cu excepția cazului prevăzut la art.78 alin.(5)" din LP1115-XIV din 05.07.00 declarată neconstituțională prin HCC7 din 04.03.16, MO59-67/18.03.16 art.10; în vigoare 04.03.16

[Art.85 al.(4) în redacția LP1115-XIV din 05.07.00, MO88-90/28.07.00 art.661]

Articolul 86

Atribuții în domeniul politicii externe

- (1) Președintele Republicii Moldova poartă tratative și ia parte la negocieri, încheie tratate internaționale în numele Republicii Moldova și le prezintă, în modul și în termenul stabilit prin lege, spre ratificare Parlamentului.
- (2) Președintele Republicii Moldova, la propunerea Guvernului, acreditează și recheamă reprezentanții diplomați ai Republicii Moldova și aprobă înființarea, desființarea sau schimbarea rangului misiunilor diplomatice.
- (3) Președintele Republicii Moldova primește scrisorile de acreditare și de rechemare ale reprezentanților diplomați ai altor state în Republica Moldova.

Articolul 87

Atribuții în domeniul apărării

- (1) Președintele Republicii Moldova este comandantul suprem al forțelor armate.
- (2) Președintele Republicii Moldova poate declara, cu aprobarea prealabilă a Parlamentului, mobilizarea parțială sau generală.
- (3) În caz de agresiune armată îndreptată împotriva țării, Președintele Republicii Moldova ia măsuri pentru respingerea agresiunii, declară stare de război și le aduce, neîntârziat, la cunoștința Parlamentului. Dacă Parlamentul nu se află în sesiune, el se convoacă de drept în 24 de ore de la declanșarea agresiunii.
- (4) Președintele Republicii Moldova poate lua și alte măsuri pentru asigurarea securității naționale și a ordinii publice, în limitele și în condițiile legii.

Articolul 88

Alte atribuții

Președintele Republicii Moldova îndeplinește și următoarele atribuții:

- a) conferă decorații și titluri de onoare;
 - b) acordă grade militare supreme prevăzute de lege;
 - c) soluționează problemele cetățeniei Republicii Moldova și acordă azil politic;
 - d) numește în funcții publice, în condițiile prevăzute de lege;
 - e) acordă grațiere individuală;
 - f) poate cere poporului să-și exprime, prin referendum, voința asupra problemelor de interes național;
 - g) acordă ranguri diplomatice;
 - h) conferă grade superioare de clasificare lucrătorilor din procuratură, judecătoria și altor categorii de funcționari, în condițiile legii;
 - i) suspendează actele Guvernului, ce contravin legislației, pînă la adoptarea hotărîrii definitive a Curții Constituționale;
- [Art.88 lit.i) introdusă prin RMO1 din 19.08.94, MO1/19.08.94 pag.1; lit.i) dene lit.j)]*
- j) exercită și alte atribuții stabilite prin lege.

Articolul 89

Demiterea

- (1) În cazul săvîrșirii unor fapte prin care încalcă prevederile Constituției, Președintele Republicii Moldova poate fi demis de către Parlament cu votul a două treimi din numărul deputaților aleși.
- (2) Propunerea de demitere poate fi inițiată de cel puțin o treime din deputați și se aduce neîntârziat la cunoștința Președintelui Republicii Moldova. Președintele poate da Parlamentului și Curții Constituționale explicații cu privire la faptele ce i se impută.

Notă: prevederile art.89 din LP1115-XIV din 05.07.00 declarate neconstituționale prin HCC7 din 04.03.16, MO59-67/18.03.16 art.10; în vigoare 04.03.16

[Art.89 în redacția LP1115-XIV din 05.07.00, MO88-90/28.07.00 art.661]

Articolul 90 **Vacanța funcției**

(1) Vacanța funcției de Președinte al Republicii Moldova intervine în caz de expirare a mandatului, de demisie, de demitere, de imposibilitate definitivă a exercitării atribuțiilor sau de deces.

(2) Cererea de demisie a Președintelui Republicii Moldova este prezentată Parlamentului, care se pronunță asupra ei.

(3) Imposibilitatea exercitării atribuțiilor mai mult de 60 de zile de către Președintele Republicii Moldova este confirmată de Curtea Constituțională în termen de 30 zile de la sesizare.

[Art.90 al.(3) introdus prin LP1115-XIV din 05.07.00, MO88-90/28.07.00 art.661; al.(3) devine al.(4)]

(4) În termen de 2 luni de la data la care a intervenit vacanța funcției de Președinte al Republicii Moldova, se vor organiza, în conformitate cu legea, alegeri pentru un nou Președinte.

[Art.90 al.(4) modificat prin LP1115-XIV din 05.07.00, MO88-90/28.07.00 art.661]

Articolul 91 **Interimatul funcției**

Dacă funcția de Președinte al Republicii Moldova devine vacantă sau dacă Președintele este demis ori dacă se află în imposibilitatea temporară de a-și exercita atribuțiile, interimatul se asigură, în ordine, de Președintele Parlamentului sau de Primul-ministru.

[Art.91 modificat prin LP1115-XIV din 05.07.00, MO88-90/28.07.00 art.661]

Articolul 92 **Răspunderea Președintelui interimar**

Dacă persoana care asigură interimatul funcției de Președinte al Republicii Moldova săvârșește fapte grave, prin care încalcă prevederile Constituției, se aplică articolul 89 alineatul (1) și articolul 91.

Articolul 93 **Promulgarea legilor**

(1) Președintele Republicii Moldova promulgă legile.

(2) Președintele Republicii Moldova este în drept, în cazul în care are obiecții asupra unei legi, să o trimită, în termen de cel mult două săptămâni, spre reexaminare, Parlamentului. În cazul în care Parlamentul își menține hotărârea adoptată anterior, Președintele promulgă legea.

Articolul 94 **Actele Președintelui**

(1) În exercitarea atribuțiilor sale, Președintele Republicii Moldova emite decrete, obligatorii pentru executare pe întreg teritoriul statului. Decretele se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(2) Decretele emise de Președinte în exercitarea atribuțiilor sale prevăzute în articolul 86 alineatul (2), articolul 87 alineatele (2), (3) și (4) se contrasemnează de către Primul-ministru.

Articolul 95 **Resursele financiare ale aparatului Președintelui, indemnizația și alte drepturi**

(1) Resursele financiare ale aparatului Președintelui Republicii Moldova se aprobă, la propunerea acestuia, de către Parlament și se includ în bugetul de stat.

(2) Indemnizația și alte drepturi ale Președintelui Republicii Moldova se stabilesc prin lege.